

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre
7 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések em-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz

Segítség a székelyeken.

II.

Ujjá kell nevelni a székely népet! De nem úgy értem ezt, hogy ki kell düljön a mai nemzedék s csak azután jöjjön az ujjá nevelt másik Amint most van: öregével-aprájával, férfi és asszonynépével ujjá lehet és kell nevelni. És erre a nagy feladatra minden községben megvannak a legalkalmasabb tényezők: a tanítók és papok, sőt sok helyen a jegyzők is. Ennél olcsóbb szerzet nincs a világon! Nem nagy mondás egy szikrát sem; meghigye nekem bárki is. Három ilyen hivatali felszerelést beállítani úgy, hogy az egész még 2000 pengőre se menjen!

Potom olcsóság. E három társaságban foly le a földmives nép élete, a székely-é különösen.

Papja, tanítója adják kezébe a megélhetéshez szükséges eszközöket: a kis tanulást, mely ma szükséges az utolsó embernek is; mert írás-tudomány nélkül még csak nem is váltó-képes; már pedig a váltó g a z d a s á g b a n aki benne nincs, amint egy székely atyámfiatól hallottam: nem is mivelt embőr. A mennykő csapjon bele az ilyen miveltségbe, mely koldusbotra juttatja ezt a gyönyörűsége országát. Aztán a tudománytalán tápláltakat vallásos, becsületes, szorgalmas emberekké a vallás-tanítás és templom útján ismét a tanító és

pap nevelik. Egy ügyes jegyző kiegészíti e munkát, ügyes bajos dolgát elintézi helyben. Ime e három emberen fordul meg a székely nép sorsa, sőt Magyarország minden községi (falusi) kötelékben élő népsége.

Ezeket kell elérhető helyzetbe hozni, anyagilag függetlenekké tenni, ezekkel aztán ujjá lehet alakítani a székely népet. A papság anyagi helyzete a kiegészítés óta tűrhető, de a tanítók és jegyzők nyomorúságos ma is.

Nem vigasztalás reám nézve, hogy városi helyen öt és fél évig ép oly nyomorúságos fizetéssel kinlódtam; keservesen esik, hogy mások is erre a sorsra vannak kényszerítve. Anyagilag folyton gyötört ember elég, ha a kötelességét végzi. Hogy azt végezze, azt még attól is meg kell követeljük, akinek csupán mindennapi kenyeret nyújtunk a k ö z b ő l: egyházi, községi, vagy állami vagyonból.

A kötelesség az első!

Am a törvények, vagy szabályokban előirt kötelességeken kívül vannak más neműek is, melyek a szívekbe különösen be kell írva legyenek s melyeket, ha az előírás nem is követel, meg kell tenni a szent hazáért. Fel kell szabadítani a megélhetés nehéz gondjának terhe alól a tanítókat, papokat és jegyzőket, hogy a szívekbe irt ama magas rendű kötelességnek élhesse- nek. Akkor nagyot fog változni a székely- nép vallás-erkölcsi állapotának képe; sőt az

anyagi állapot is. Nem csuda utján, hanem természetes uton-módon.

Először is a gondtól ment hivatalosok szívvel-lélekkel fogják s jó kedvvel — a mit e kettős szó kifejez — az előirt időt a kötelesség odaadó teljesítésére fordítani, mert nem fogja bántani a gond a család-ért: „mit együnk, mit igyunk, mivel ruházkodjunk?“ Nem várják a hivatalos óra végét, hogy fussanak megéihetésért. Minő más képet ölt e tanítás! Nemcsak az elő-írást győzik meg, hanem nevelnek is; ami pedig most a tananyag mennyisége s a sok irka-firka miatt alig lehetséges gondterhelt embereknek. A tanítás teljes odaadást igényel s ha hozzá vesszük a kiegészítő nevelés, az még önfeláldozás is; mert megfeszített figyelem, folytonos éberség kell és végtelen szeretet, mely nélkül a tanítás erőlködés s az ismeretek csak holt tudás. Gondterhes fő, kesergő sziv erre nem való. A nevelés a legnagyobb művészet. mert folytonosan új egyéneket teremt Isten ké- pére és hasonlatosságára. Ehez azért isteni szeretet kell, melyet a mi Urunk Jézus Krisztus mutatott meg szentséges életében.

Ilyen nevelés mellett új nemzedék áll elő s nem kell, hogy kihajon a régi sem, mint Izrael népe a 40 esztendei bujdosás alatt, hogy új nemzedék nőjjon, melylyel el lehessen foglalni az ígért földjét. Nem. Mert ez új nemzedék átalakítja a régit is; mert a Krisztus követői sem külön, elzár-

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A hírlapirásról.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —
Írta: Dr Fülei Szántó Károly.

Az ujságnak nemzetközi elnevezése a „journal“ elvezet minket a római diurna (acta) napi eseményeket jelentő szóhoz. Így némelyek az ujságírás kezdetét Julius Caesarnak, a híres római államférfiúnak tulajdonítják. E nagylelkű ember ismerte fel először a közvélemény értékét, azért konzulása idejében, K. e. 59-ben a nevezetes eseményeket a közönség számára naponként összeállította. Így keletkezett a római napló (Diurna urbis acta) mintegy törekvésül a hírek ügyének, ha nem is államosítására, legalább a kormány felfogásának befolyása alá juttatására. Mások szerint keletkezése teljesen bizonytalan, meg az is, hogy vajjon a megszünt „Annales maximi“-hoz kapcsolódik-e? (Az Annales maximi kezdetben csak a papok által szerkesztett évkönyvei Rómának) nemkülönben a vele megbízott actuariusok fel- ügyelete, valamint mikép terjesztették a városban és tartományokban.

De azért az „acta diurna“ mellett még nem lett fölösleges, hogy a rómaiak fontos új eseményekről gondolataikat távol levő barátai- kkal levélben ne közöljék. Mert először is az

ujtságot egyetlen egy példányban készítették. Ál- lott pedig ez gipszszel (azért Album) bevont fekete írásos fatáblákból, melyeket a főváros nyil- vános helyein köztudomásul vevés, végett kiállit- tattak, azonkívül tartalma is korlátozott volt, sok hiányzott benne, mi a külföldön tartózkodó pol- gárookra nézve fontos volt. Tartalma közönséges városi és polgári események, jelesen születések, halálesetek, temetések házasságkötések és elválá- sok, nyilvános épületek, választások, bírói ítéle- tek, nevezetesen halálos ítéletek, száműzések, egyéb büntetések, felmentések, fontos örökségek és perek, természeti tűnemények és csodák, vá- sári árjegyzék, állami jövedelmek, az adózók jegyzéke, mindenféle játékok, színházi események, gladiatorok hareza, tartott beszédek a szenatusban és Trajanus császár óta az uralkodó előtti hódol- lat stb. Azonban mindent kizárt, ami a nagybiro- dalom tartományaira vonatkozott; csak valóban történt dolgokról szóló híreket vett fel, de sem a hatóságok kijelentéseit jövődó eljárásukról, sem elmélkedő vezérezikket az állam időszerű állá- potáról. Családi ügyek is csak korlátolt terjedel- mben és csak a legmagasabb körökből vettek.

Ebből magyarazható meg, hogy a legujabb eseményeket számos leíró másolta a városi-uj- ságból, de a távol levő megbízókhöz elküldése előlt rendszerint még más közlésekkel is gyara- pitották. Ily körülményekben természetes, hogy a közlés alakja az egyszerű krónikai volt, azaz a

tények száraz felsorolásából állott és a mai hi- vatalos lapok helyét pótolta.

A kezdetben célzott teljes nyilvánosságot mindinkább megszorították, főképp a császárok idejében. Meddig állott fenn, nem tudjuk. Mivel a IV. század elején még megjelent, feltehető, hogy legalább a székhelyeknek Konstantinápolyba át- tételéig kiadták. Ránkmaradt töredékeinek erede- tisége sincs bebizonyítva, sem megcáfolva.

A középkor szakadozottsága jó ideig nem kedvezett hasonló ujságnak. De figyelemreméltó, hogy Italiában 1500 körül oly intézmény jött létre, amelynek nagy hasonlatossága volt a tár- gyaltuk ó-római laphoz. Ugyanis ebben az időben Velencében, a kiváló középkori kereskedő helyen, hol folytonosan oly hírek verődtek össze, szokásba jött, hogy fontos eseményeket mindenkire nézve hozzáférhetővé tegyenek nyilvános helyeken való kiszegezés útján, aki az olvasásért járó némi csekélységet lefizette. Az ilyen kiszegezett lapokat Notizie scritte (megirt hírek) vagy Gazzettanak ne- vezték arról a pénzről (a gazzetta velencei vál- tópenz 7 fillér értékben). Ettől a szótól szárma- zik az ujság francia elnevezése, a gazette. Hogy ez a szokás Velencében Caesar alkotása példáján keletkezett-e, ki tudná megmondani? Kinában is, már a XIV. században „A Főváros Hiradóját“, a fatáblákkal nyomtatott pekingi ujságot az ország és kor szüksége hozta létre; így Európában a modern ujságot is az idők szüksége teremtette meg.

kozottan, magokért s magukon élő valóságok, hanem szeretet által szervezett társaság, melynek tagjai egymást kölcsönösen oktadják, segítik és javítják.

Meghígyje nekem bárki is, hogy a gyermekek által újjá lehet nevelni az özszes nemzedéket: kicsinyt, nagyot; ezért én mint pap kiválóan nagyra tartom a vallástaniást. Ami eredményt elérhettem 4 helyen, hol eddig pap voltam, nagyrészen ennek köszönhettem; és pedig nemcsak a gyermekekkel, hanem a felnőttekkel is. Ugyanis, amit hiveimmel szépet, jót, hasznosat, keresztül akartam vinni pld. rossz szokásokat beszédben, érintkezésben, helyesekkel váltani fel, józanságra, kitartó, szorgalmas munkára szoktatni, tanítványaink utján és által próbáltam meg és pedig eredményesen. Nekik mondtam meg vallásórán a jót, őket erősítettem meg abban; őket kértem számon: úgy tettek-e otthon, megmondták-e szülőiknek? Ha káromkodónak ismertem a szülőket, az ilyenek gyermekeinek különösen is meghagytam: mond meg gyermekem, ha káromkodást hallasz akárhol, hogy abban semmi haszon nincs; kérd meg még a nagy embereket is: hagyjanak fel azzal; mert a Szent Istent sértik meg ilyen eljárással.

A részegeskedőnek is ezuton találtam gyógyszer. Csak egy példát erre: Az első osztályban az u. n. regulákat is tanítottam (ugy tudom, Pánczél nevű ref. pap írta, kiadta Bodor János lelkész ismét); 25 filléres kis könyv. Megvételtem a gyermekekkel az iskolai év második felében; mivel a fonomimika segítségével egy ügyes tanítónő annyira vitte őket, mint a régi rendszer mellett a második-harmadik télen voltunk. Tehát olvasgathattak. A tanulás iránti jókedv fokozására való volt a kis könyv megvétele; mert nagy dolog ha a gyermeknek már könyve van s abban baktatgathat; érdeklődése a tanulás iránt úgy emelkedik, mint meleg hatása alatt a higany a hőmérőben Természetesen nem

Európában fontos eseményeknek külföldiekkel való közlése az egész középkorban a híradók tudósítására vagy írására volt utalva. Mindamelllett ennek a kornak vége felé a gondolatközlés sok politikai anyagot és más híreket foglalt magában, melyek szélesebb körök előtt jelentősek voltak; sőt az újdonságok abban az időben a levelek állandó szakaszát alkották, úgy hogy épen a leveleket tekinthetnünk mai lapjaink elődeinek. Rendszerint ismerősekhez és barátokhoz, a városi hatóságok tanácsosaikhoz tovább adták olvasni. Kivált az állami élet mélyreható kérdései tettek erős benyomást. Így pld. Konstantinápoly eleste 1453. után sokáig foglalkoztatta a lelkeket és terjedelmes levelezésre szolgáltatott kapós anyagot. Majd az 1440. körül feltalált könyvnyomtatást is fontos események közlésére használták.

Igy nem csodálkozhatni azon, hogy Kolumbusnak Amerika felfedezéséről szóló 1493-i és a spanyol kincstartóhoz intézett iratát Európa minden mivelt országának nyelvére lefordították és nyomtatás utján sokszorosították. Azóta szokásos lett, hogy általános érdekű híreket kisebb-nagyobb kiadású szálló lapok (röpiratok) utján terjesztettek. Az 1505-ben létező augsburgi „Copia der Newen Zeytung aus Presilg Landt“ már Braziliával foglalkozik.

Kevésbé fontos események híreinek elterjedése, melyeket nem nyomtattak le, még mindig meglehetősen sokáig tartott. Pld. Dánia királya panaszkodik, hogy ő épen a világ végén ül, olykor a semminél semmivel sem több hirt ha kap és örvend, hogyha a wittenbergi reformátoroktól vett levélben valami hír van. (Folyt. köv.)

hagytam fel nekik könyvből tanulni valót, hanem csak olykor olvastattak az órán.

Egy kis lányka nem hozta fel a 25 fillért.

— Miért nem hozod fel a könyvecské árát? — kérdezem.

A gyermek 7—8 éves együgyűségében így felelt:

— Tiszteletes ur! Nincs a háznál egy krajcár sem, mert az apám mindent megiszik. Az éjjel is hazajött, mindent összetört.

Szomorú tapasztalat ez naponta sok háznál. Bele nem szólhat sem a tanító, sem a pap, még a jegyző sem, mert darázs-tészekbe nyul.

Találkoztam az apával. — Jöjjön be hozzám egy kissé, olyan beszélni valóm van, amit nem szeretném a világot sem, hogy halljon valaki, csak négy szem között mondhatom meg.

Elmondtam a fent közölt vallásórai esetet.

Ha más alkalomból kifolyólag intetem volna józanságra, káromkodás és szitkoknak is kitétem volna magamat; a gyermek utján csudát értem el. Az általánosan durvának s káromkodónak ismert ember olyan zokogásba tört, hogy a szívem megesejt rajta.

— Bocsásson meg, — mondám — hogy ilyen fájdalmat okoztam.

— Tiszteletes ur! nem lesz panasz többet reám!

— Hála a jó Istennek. Ugy legyen! Ez az ember kigyógyult.

Incze Lajos,
vizaknai lelkész.

M. kir. közigazgatási bírósági döntvények. Rendezett tanácsu városi és községi árvaszék ülnökének jogtudományi államvizsgával nem kell bírni, hanem egyszerű jogvégzettség is elegendő. — Ha a községi vadászterület bérbeadása céljából tartott árverésen a községi bíró, mint árverező, részt vett, az árverés megsemmisítendő.

Irodalom.

A modern Magyarország. A XIX század nagy politikai, gazdasági és szociális mozgalmainak hullámai a század első negyedében érik Magyarországot. Az 1825-iki országgyűlés a kiindulási pontja azoknak az eseményeknek, melyekből dadalmasan kelt ki a modern Magyarország. Lassan, de nagy szelleme termékenyítő hatása alatt biztosan halad az az érési folyamat, mely a nagy átalakulást megelőzte, — Micsoda utat kellett megtenni ennek az országnak, míg az 1825. előtti állapotokból a modern állam magaslatára emelkedett, felruházza annak minden attributumával! Micsoda tevékenység kellett ahhoz nagy szellemekben, kezdeményező erőben! A magyarok Istene megáldotta ezt az országot, egy évszázadon belül legnagyobb fiait ajándékozván neki.

Magyarország ujjaalakulása történelmünk legszebb lapjait tölti be. Ezt az átalakulást, viszszipillantással az előzményekre, szereplő férfiaknak hű és biztos jellemzésével, művészi tollal a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 208—210 füzetében írta meg Marcali Henrik.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszer félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden heten egy füzet. Kaphatók a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Az „Erdély“ jubileuma. 12 és fél évi sikeres pályafutás után ünnepi számmal jubilál szakfolyóiratunk egyik legnépszerűbbike az „Erdély“. Címében, irányában, képekben és szövegben egyaránt hazafias hivatást tölt be ez az első rangú honismeretű szemle, mely folyton az erdélyi részek természeti szépségeire és néprajzi tarkaságaira hívja fel az idegen utasok figyelmét. A jelen 150-ik jubiláris szám lendületes vezér-

cikkben ír József Ágost kir. főhercegről, hódolat- teljesen szólva az E. K. E. daliás védőjéről, kinek legújabb felvételű sikerült arcképe is bemutatja. Berzeviczy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter az E. K. E. folyóiratának jubileuma alkalmából tartalmas emléksorokban emlékezik meg a honismeretről, mint a közműveltség nélkülözhetetlen kiegészítő részéről; elismervén az „Erdély“ annak terjesztése körül kifejtett sikeres tevékenységét. Feilitzsch Arthur báró a folyóirat történetét és célját érdekesen fejtegeti; Czárán Gyula a Turi és Tordahasadék „Szent-László-körút“-t kibővített új kiránduló turáját észleletei alapján ismerteti pompás képek kíséretében. Cikkeket írtak még Harmath Lujza a székely népeletről, Hankó Vilmos dr. pedig az erdélyi fűdőkéről több illusztrációval. Az ünnepi számhoz meglepő szép színesműmelléklet: Ürmösi Sándor székely festőművész képe van csatolva, mely Erdély legmagasabban fekvő vadregényes határszéli községét Gyergyó-Béltort hangulatosan ábrázolja, róla külön cikk szól. Élénk tartalmu tanulságos apró közlemények és kirándulások leírása fejezik be a díszesen kiállított füzetet.

Belügyminiszteri döntés. A belügyi m. királyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy beteg állatoknak a gazdaságban dolgoztatás céljából való kihajtása, állategészségrendőri kihágást képez akkor, ha a betegség bárki által felismerhető s annak fennforgását állatorvos állapította meg, vagy ha az állatállomány állatorvosi felügyelet és ellenőrzés alatt nem tartatott.

Különfélék.

Vármegyénk küldöttsége a kereskedelemügyi miniszternél.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága nevében — amint előre jeleztük volt — egy küldöttség tisztelettel Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternél.

A küldöttséget kishalmgyi Hollakay Arthur, vármegyénk főispánja vezette. Tagjai: Dr. Dámokos Andor alispán, Diószeghy Sámuel kir. főmérnök, Lantzy Sándor bányatulajdonos, Dr. Valentisk Ferenc tiszti főügyész, valamint Dr. Bedő Albert, Dr. Daniél Gábor, Dr. Heltai Ferenc, Dr. László Mihály és Ugron János, a vármegye országgyűlési képviselői voltak.

Hieronymi miniszter rendkívül szívesen fogadta küldöttségünket s mellőzve minden nagyképszerűséget, barátságos beszélgetés utján hallgatta meg óhajtatásunkat. Ez a nem várt kedves közvetlenség természetesen meglepte a küldöttség tagjait s annál őszintébben elmondották a székelység bajait.

Az ujlak—zsákodi utnak a törvényhatósági utak sorába való felvételét és államsegélylyel leerdő kiépítését, majd a hejasfalva—székelyudvarhelyi vicinális vasut vonal törzsrészvényeinek 992000 K-val való megváltását és a kolozsvár—marosvásárhely—székelyudvarhely—sepsiszentgyörgy—konstancai vasut, mint az egész székelységet érdeklő egyenes összeköttetés, esetleg a hejasfalva—székelyudvarhelyi vonalnak tovább építését kérelmezték. A lekötelőző szíveséggel társalgó miniszter méltányolta küldöttségünk jól megindokolt kéréseit s az ujlak—zsákodi ut segélyezését kiáltásba helyezte ugyszintán a vasut tanulmányozását.

Beszélgetés folyamán szóba került az udvarhely—oklánd—baróthi, oláhfalva—lövete—zsombori, az udvarhely—parajdi és a fenyérd—zetelaka—gyergyói utvonalaknak az állami utak sorába való felvétele, avagy e helyett a székely-vasuti törzsrészvényeknek 992000 K-ért való megváltása s ezen összegből aztán a nevezett utak jókarba helyezése és föntartása.

Részünkről az előbbi proppozíciót szívesebben ajánljuk a törvényhatósági bizottság figyelmébe annál is inkább, mert az említett utak helyrehozása és föntartása egyszersmindkorra elhárulna terhünkről s mégis a 992000 K értékű vasuti törzsrészvény megmaradna a vármegye tulajdonába, míg ellenben ez utóbbi összeggel alig ha beérnök megváltás esetén. Különbben az ügy a legközelebbi közgyűlés elé kerül s akkor módjában lesz a bizottság tagjainak hozzászólani. Addig is azonban, míg a végleges döntés megtörténik, utépítésekre és javításokra 1905-re és 1906-ra 80—80 ezer korona segélyt kérelmezett a küldöttség s helyezett kiáltásba a miniszter vármegyénk részére.

— **Petőfi Sándor** és a szabadságharc még számos hőse halálának 55 éves fordulójára ehó 31-én lesz. Ez alkalomból a fehéregyházi és héjasfalvi közös siroknál hazafias ünnepélyt rendeznek a hálás utókor honfiai. A kereskedelemügyi miniszter a sirokhoz zárandókló közönség számára feláru vasuti jegyeket engedélyezett. A lángelkű költő halálának évfordulóján Kászon-fürdőn is megtartják a Petőfi-ünnepélyt, melyen — hír szerint — **E m b e r y Árpád**, helybeli róm. kath. főg. gimnáziumunk derék tanára mond emlékbeszédet a Petőfi-serleg felemelésével.

— **Székely dalosaink** tegnap reggel **Gáspár Balázs** helybeli róm. kath. főgimnáziumi tanár vezetésével indultak el Szováta-fürdőre, hogy ott este megtartsák sikeresnek ígérkező delestélyüket. A Dalegyet ma (vasárnap) este Korond-fürdőn működik s holnap reggel jönnek haza városunkba.

— **Uj Gazda-kör.** Fenyéd községben is megalakult 56 taggal a gazdakör. **Gálffy István** körjegyző, a vármegyei jegyzői egyesület agilis elnökének kezdeményezésével és elnöklése alatt. Tudunk szerint **Gálffy** az első jegyző, aki gazdaköri elnök vármegyénkben. Reméljük azonban, hogy csak hamar több is lesz derék és folyton munkálkodni szerető községi és körjegyzőink között, aki székely népiünk sorsát e téren is szívére veszi s rövid időn belül nem marad gazdakör nélkül egyetlen község sem. Ez igen fontos érdeke a székely népeknek.

— **Telefon nálunk.** A „Székely-Udvarhely” mult számában — téves információ alapján — azt írtuk, hogy városunk a helyközi távbeszélő-hálózatba vagy bekapcsolva. Ezt most oda módosítjuk, hogy beszélni ugyan lehetne Budapesttel s az összes magyarországi állomásokkal, de hivatalosan még csak az erdélyrészi törvényhatósági távbeszélő-hálózatban vagyunk benne. A helyközi forgalomba mintegy négy hét lefolyása alatt, az itteni nagyobb építkezések befejezése után juthatunk s addig a megfelelő beszélgetési külön díjak lefizetése mellett, a következő állomásokkal, illetve ezekhez tartozó előfizetőkkel beszélhetünk: **Abrudbánya, Ádamos, Algyógy, Alsóhája, Alsószolcsva, Alvincz, Balavásár, Balásfalva, Balázstelke, Beszterce, Bethlen, Boicza Dm., Bonyha, Boróv, Brád, Borszék, Darlacz, Déda, Dézs, Déva, Dicső-Szentmárton, Erzsébetváros, Felek, Felsőhajom, Felsőcsertés, Felvincz, Gyalu, Gyulafehérvár 1 sz., Hát-szeg, Hómoród-fürdő (St. díj 30 fillér, beszélgetés 5 p. 20 f.), Hortobágyfalva, Hosszuaszó, Kerellő-Szt.-Pál, Kereszténysziget, Kolozsvár 1., 2., 4. sz., Konceza, Koród-Szt.-Márton, Körösbánya, Küküllővár Kernyesd, Maroscsapó, Magyarigen, Makósiylle, Marosludas, Maros-Solymos, Marosujvár, Marosvásárhely 1. szám, Marosvécs, Medgyes, Mezőkapus, Mezőméhes, Mezőszegyel, Mezőzáh, Mikefalva, Mezőbánd, Nagypold, Nagydisznód, Nagyenyed, Nagyszeben, Nagytremi, Nyáradszereda, Offenbánya, Oklánd (St. díj 30 f. beszélg. díj 1 K), Orlát, Olasztelek (St. díj 30 f., beszélg. díj 1 K), Palotailva, Petrosény, Piski, Pojána, Puj, Pusztakalán, Radnóth, Ratosnya, Resivár, Segesvár, Szászcsór, Szászfenes, Szásznádas, Szászorbó, Szászregén, Szászsebes, Szászváros, Székelykeresztur (St. díj 30 f., besz. 1 K), Szelindek, Szelisztye, Szerdahely, Szépmező, Szováta (St. 30 fillér, beszélgetési díj 1 korona), Talmács, Topánfalva, Toplicza, Torda, Tordaszt-László, Toroczko, Tövis, Ujgyház, Vajdahunyad, Várhely, Verespatak, Vizakna, Zalathna, Zám, Zsidve. Beszélgetési idő 3 perc, melynek díja 2 K. Szolgálati értesítés (St.) általában 20 v. 60 fillérenyi beszélgetési díj után 30 f., 100 f. után 50 f., 200 f. után 100 f. Bérlők (nem előfizetők) a helyi hálózatban egymásközi beszélgetésnél 5 percenként 20 f. fizetnek.**

— **Közbirtokosságok és községek figyelmébe.** A folyó év különösen állapotállományainkra nézve mindinkább inségesnek mutatkozik. Ezen válságos helyzetből kifolyólag szükségesnek tartjuk figyelmeztetni a községeket és közbirtokosságokat, hogy a lakosság állapotállományának megartathatása érdekében, a községük területén eladásra kerülő takarmánykészletet vásárolják össze s idegen kézre jutni ne engedjenek semmit. Széltében beszélük,

hogy Romániába szállítás céljából egyes élelmes kereskedők szénát vásárolnak, hogy aztán két-háromszoros áron eladják gazdaközönségünknek. A vezetők legyenek résen s ne engedjék az állapotállomány táplálékát hazánkból elszállítani.

— **Halálozás.** Csikdelnei **László Elek** róm. kath. elemi iskolai tanító életének 39-ik és harmadszori boldog házasságának 5-ik évében f. hó 17-én elhalt Béta községben, hol temetése kedden d. e. 9 órakor, általános részvét mellett történt meg. Halálát felesége **szül. Simó Ilona**, kiskoru gyermekei: **Géza** és **Erzsi**, valamint testvérei gyászolják.

— **Takarmánybeli hiány** címmel a „Székely-Udvarhely” mult számában közölt híreinkre ismét felhívjuk a gazdaközönség figyelmét. Pótlólag pedig ajánljuk, hogy minden talpalattnyi szabad helyen igyekezzenek takarmány-növényt termesztetni. Különösen a Küküllő és más folyó vizek melletti területeken, ahol öntözésre vizet könnyebben kaphatnak. A föld száraz volta ne riasszon vissza senkit a munkától. A mit megtagadott a természet, igyekezzünk öntözéssel pótolni a jótékony esőt. Erre mindenütt legalkalmasabb a tüzi fecskendő, melynek szóró sugárcsővét öntözésre igen jól alkalmazhatjuk. A közbeszurtan természetű takarmány-növényekre vonatkozó főbb adatokat pedig mindenki megtalálja a földmivélsügyi miniszter által kiadott „Védekezés a takarmányhiány ellen” című füzetkékben, melyet az előjáróságoknál megtekinthet bárki. A községek értelmisége vegye az ügyet kezébe s mindnyájan segítsenek a nép sulyos baján.

— **A piaci kut** igen gyarló reparációkban részesül. Hetekig nem lehet használni. Javítás után egy-két napig ad vizet s azután ismét várja a felügyelő hatóság jóindulatát, ami bizony legtöbbször heteken át késik. Ilyen szük vizü időszakban pedig igen nehéz várni. A közkutak javítására különben is nagyobb gondot kellene fordítani s ha a vállalkozó pontosan nem teljesíti kötelességeit, módjában áll a városnak másra bízni a munkát.

— **A környékbeli telefonbeszélgetések elősőbbsege.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a helyi telefonbeszélgetések a környékbeli beszélgetések javára a központ által mindenkor szétbonthatók. Azaz, ha valaki helyi beszélgetést folytat s ez idő alatt egy vidéki telefonállomás óhajt vele beszélgetésbe lépni, a helyi összeköttetés a vidék javára szétbontható. A központnak azonban indokolni kell a szétbontást. A beszélgetés után a helyi összeköttetés újból visszaállítandó.

— **Széna fölösleg!** Ez már ritka dolog a mai viszonyok között. Azonban Zetelka, Oroszhegy és a Varság tanyáin — csekélyebb számú állapotállomány lévén — akad annyi széna-fölösleg, hogy pl. a fenyédi körjegyzőséghez tartozó négy község szükségletét fedezné. **Gálffy István** körjegyző előterjesztést tett, hogy a székelyföldi kirendeltség úgy, mint a vetőmagot szokták, vásárolja össze a fölösleget és ossza szét a takarmány szükében levő székelyek között. Az eszme nem rossz, sőt ügybuzgósága dicséretére válik a tevékeny jegyzőnek s nagy a reményességünk, hogy kivitele jótékony eredménynyel fog járni a kiszegáknál.

— **A hus ára Székelykereszturon.** A következő sorokat vettük: 1867. óta még nem volt Székelykereszturon husársabályzat, a jámbor község békesen türe, hogy a mészárosok saját belátásuk szerint szabják meg a hus árát és meg is szabták úgy, hogy a vágóhidra hordott végelgyengült marhák, ha tudták volna, hogy husuk milyen értékes, tán vigabban mentek volna az utolsó utra. Ez évben azonban a júliusi vásáron annyira olcsó volt a marha, hogy a hatóság 46 kr-ra szállította le a hus árát, amit ki is doboltatott, a mészárosokra kifüggesztetett. A község örömmel vette tudomásul, de a mikor a kiló husért a 46 krt leszámolta, a mészárosok haraggal utasították a hatósághoz, mert — állításuk szerint — az adja csak 46 krért, de ok „az Istennek sem alább, mint 52 krért”. Ezért a hatóság 20—20 korona pénzbírságra büntette őket, amelyet csak lesz eszük a mészárosoknak és megfélebbeznek, hogy minél tovább szívhasák a jámbor községet. Azonban egy eszmét hallunk pengetni, t. i. a husfogyasztó szövetséget létesítésének eszméjét. Ennek hallatára szívünk megdobbán. Bár létesíthetnők. Legalább jó

hust kapnánk ott; biztos kimérést és durvaságban nem lenne részünk. A hírlapírókat eszméje ez. Csak ne álljon meg a kezében, hanem menjen tovább. Százan még százan még gyűnk utána. Ha egészséges verseny van valamiben, az a közönség boldogítását mozdítja elő és pedig az a fő.

— **Száz koronás bankok az utcán.** Ilyen is megérik — igaz elég ritkán — nálunk. Nagy Mihály V. kerületbeli 15 éves fiú, a 20-án beállított **Polner Károly** helyi eszmadiahoz és két darab száz koronás bankjegyet előmutatva, megkérdezte tőle, hogy vajjon jó pénz-e, mert ő azokat **Pávelka Márton** lakása előtt, az utcán találta. **Polner** mondott valamit a fiúnak, de ez nem elégedett meg véleményével, hanem **Tamás Pal** sógorához ment, aki annyira jóba vette a bankokat, hogy velük rögtönzött bevásárlásokat cselekedett. Mikor **Polner** följelentése után, a rendőrség is az ügy iránt érdeklődött, már csak 9 K 36 fillért találtak **Tamásnál** a száz asokból. Természetesen a nyomozat tovább foly s ez esetet a kir. ügyészséghez bejelentették. A 2 drb száz as valódi tulajdonosa képen még senki sem mutatkozott. E szerint tehát gazdátlanok...

— **A helybeli fürdőkre** kijáró társaskocsik indulási és érkezési ideje városunkban egyáltalán s miféle szabályhoz nincs kötve. E miatt a közönség soha sem tudhatja, hogy egyik-másik társaskocsi mikor és honnan indul, mikor és hova érkezik. Majdnem teljesen a kocsisok kénye-kedvére van bízva; nem lehetvén mindig mellettük a tulajdonos, vagy bérlő. Helyénvalónak és a fürdőkre nézve is előnyösnek tartanók, ha jelző táblákat állítanának föl s azokon az indulási idejét és az érkezést föltüntetve, szabályozást nyernének a társaskocsik. Akkor a közönség is úgy osztaná be idejét, hogy ne kelljen órahosszat várni az omnibuszokra. Másfelől pedig esetleg egy jó szivar kedvéért a kocsisok nem várakoztatnák meg egyik-másik korábban érkezőt, a később jövő érdekében. Panaszokra történt felszólalásunkat ajánljuk figyelembe.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli Székely Dalegyet vasárnap megtartott daléstején — melyről mult számunkban hoztunk tudósítást — a következő felülfizetések voltak: **Szakács Zoltán** polgármester 9 K, **Dr. László Mihály** orsz. képviselő és **Fabian József** fűrészgáros 5—5 K, **Tompai Árpád** tanár 2 K, **Dr. Ráczkóvígy Samuél**, **Pék József**, **Molnár Károly** és **Péter József** 1—1 K, **Rakosi Tamás** 60 f., **Mészáros Zoltán** és **Válentsik Lajos** 40—40 f., **Laczkó pü. fővigyázó** 20 f. Fogadják a szives felülfizetők a Dalegyet hálás köszönetét.

— **Városunkban** a szarvasmarhák között járványos jeleggel uralgott száj- és körömfájás megszűnt. A zárlatot feloldották, de azért a város továbbra is a veszkerületbe maradt.

— **Ujságkiadók Lapja.** A Lenkei Zsigmond kitűnő szerkesztésében megjelenő Ujságkiadók Lapja július hónapi száma most jelent meg. Az előző cikk Zilahi Simonnak, a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége elnökének kitüntetésével foglalkozik. **Gömöri Lajos** tanulmányt írt a posta és a hírlapirodalom czimen s ezeken kívül egy egész sereg érdekes hírt és cikket tartalmaz a kitűnően szerkesztett lap.

— **Emléket az agyagfalvi réten!** A székelyemlék alap javára, a marosvásárhelyi ev. ref. kollegium ifjusága által **Arany János** emlékére rendezett irodalmi ünnepélyen, önkéntes adakozásból küldött 20 korona 18 fillér, **Barabás Béla** országgyűlési képviselő ur által 5 korona 96 fillér és az udvarhelymegyei t. pénztárnál elhelyezett tőkepénz fél évi kamata fejében 104 korona 68 fillér; összesen befolyt 130 korona 82 fillért hozzáadva az idáig begyűlt 5258 korona 34 fillérhez, az alapösszege tesz 5389 korona 16 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozók hazafias adományukért a végrehajtó-bizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhelyen, 1904. július 23-án. **Ferenzi János** végrehajtó-bizottsági pénztáros.

— **Nem titok**, hogy egyik hölgy a másikkal ajánlja a legmodernebb és leghatásosabb szépitőszert a Földes-féle **M a r g i t e r e m e t**. E világhírű arcszépítő és finomítószert teljesen vegytiszta, semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz és szírméentes. Kitűnő óvszer a nap és szél befolyása ellen. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél **Földes gyógyszerésznél** Aradon és minden gyógytárban. Törvényesen védve

Rendtartományi gyűlés. Az erdélyi Szt. Istvánról nevezett szt.-Ferenczrendi tartomány f. hó 19-én és 20-án tartotta évi gyűlését városunkban, mely alkalommal Fdö. P. Kory Ottó tartományfőnök elnöke alatt a rendtartományi közbli ügyeit és a rendtagok esetleges áthelyezéseit intézték el. A sz.-udvarhelyi rendház annyiban szentvedett változást, amennyiben P. Tilp Kázmér áthelyeztetett Győ Szárhegyre és helyébe P. Farkas Miklós lépett Győ Szárhegyről. A gyűlés után érkezett városunkba Fdö. P. László Polycárp volt tartományfőnök, jelenleg generalis definitor Rómában és néhány napot fog itt elöltöni rendtársai körében.

Hirtelen halál. Győrfi Mihály kadácsi születésű, napszamos e hó 20-án reggel hirtelen elhalt Zetelakán.

A Gazdák Biztosító Szövetkezte. Vármegyénkben is képviseletet állított föl Szent-Erzsébeten Szakáts Domokos képviseli a Szövetkezetet s most vármegyénk többi községeiben is szervezi a képviseletet. A gróf Zselénski Róbert v. b. t. t. főrendiházi tag és az O. M. G. E. alelnöke vezetésével álló Gazdák Biztosító Szövetkezetét melegen ajánljuk gazdaközönségünk figyelmébe.

Az élelmi szerek piacáról. (A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte budapesti jelentése július 22-éről a „Szekely Udvarhely” számára) Husfelekben több tétel bárány került felküldésre, melyek jól keltek el. Gyümölcsfelekben a hozatalok tetemesek, nyári almák és körte is kerülnek már nagyobb tételekben felküldésre. Baromfinemű irányzata változatlan Tojás nagyobb kereslet és áru hiányában igen lanyhult.

Kidobott pénz — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Szekely-Udvarhely” apró és rendszeres hirdetései — melyeket hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak, mert feltétlenül eredményt biztosítók.

Közönség köréből.*

A Székelyek példaadói.

A brassói X. ker. kulturmérnöki hivatal a Nagyküküllő folyón a vízhasználat joggyakorlásának megállapítása céljából megkezdte a felvételeket. Azonban az ezen felvételekhez szükséges tenyeres munkások kiállítását a folyó mentén érdekelt Ugron Gáspár, Ferenczy János, Ugron János, Czákó József, Konecz Ármán, Sebesy Ákos, Gyárfás Endre és Kedei György birtokosok megtagadták.

Szomorú dolog a Székelyföld érdekeire nézve, hogy ennyi áldozatra sem hajlandók a székelyek — ugyszólva — példaadói birtokosai megakkor is, midőn a saját érdekükben végzik a hivatalos szakértők ügyhuzog munkáikat. És különösen szomorú, hogy eme tekintélyes névsor szerepel az ilyen dicsőnek éppen nem mondható példában a székely nép előtt.

Ne panaszkodjunk, hogy a szászoknak mindenfelé rendezett és jókarban tartott ut áll a forgalom rendelkezésére, mert bizony a fentihez hasonló szükkeblőséget náluk tapasztalni nem lehet.

Figyelő.

* Ezen rovatban minden közérdekű felszólalást díjtalanul, de a beküldő felelősségére közöl a Szerk.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,

nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Közgazdaság.

A len és kendertermés fejlesztése A beruházási törvény jelentékeny összeget szánt len- és kender kikészítő gyárak szövetkezetek, áztatók létesítésére. Ennek az összegnek miként való felhasználása tárgyában. Tallian földmívelésügyi miniszter most terjedelmes leíratot intézett az O. M. G. E.-hez, amelyet egyúttal felkér arra is, hogy len- és kenderfeldolgozó vállalatok alakítására irányuló törekvését teljes erejével támogassa. A leírat szerint a beruházási kölcsönből 75,000 koronáig terjedő kamatmentes kölcsönt kaphatnak azok a vállalatok, amelyek ktelezik magukat a modern technika követelményeinek megfelelő len vagy kender kikészítő telepet létrehozni. A kölcsönt a telep üzembe helyezése után 10 év múlva 5 év alatt kell visszafizetni. A körülményekhez képest a miniszter esetleg nagyobb kölcsönt is ad. Szövetkezeteknek, községeknek és gazdatársadalmi szervezeteknek, ha len vagy kenderkikészítő telepet állítanak fel, az építési költség 40 százalékáig terjedő legfeljebb azonban 35,000 koronára rugó, vissza nem fizetendő államsegélyt engedélyez a miniszter. Áztatók létesítésére 5000 koronáig terjedő ugyanily segélyt kaphatnak, Ezenkívül a szükséges műszaki terveket a kulturmérnöki hivatalok díjtalanul elkészítik.

Halászlát kormánybiztos. A földmívelésügyi miniszter kezdte és elősegíteni kívánja a haltenyésztő egyesületek és halértékesítő szövetkezetek alakítását, mely intézményekkel a halászat érdekében kifejtendő társadalmi tevékenység lenne irányítást. Az Országos Halászati Egyesület egyik alelnöke, Meszleny Benedek fejérvármegyei földbirtokos késznek nyilatkozott e célból megbízatást vállalni s kijelentette, hogy a megbízatást az ügy közérdekű voltára való tekintettel noaile officium gyanánt viselné. Ezt a hazafias ajánlatot a földmívelésügyi miniszter elfogadta. Az új miniszteri megbízott nemcsak halászegyesületeket, bérletársaságokat stb. alakít, hanem a halpiaci viszonyokat is tanulmányozza s javításukról gondoskodik. Főadata lesz ezenkívül a vízmenti városokat és községeket halivadék-nevelő telepek létesítésére, a birtokosokat pedig a főgazdaságok berendezésére ösztönözni. De figyelemmel fogja kísérni a halászati társulatok működését is.

Szerkesztői üzenetek.

F. O., Tulipán. Lapunk benfentes szedőgyereke, seprés közben rátalált együttes küldeményükre s nagy kuszált betűkkel a következő sorokat firkálta a borítékra:

„Uraim!
Az Istenre kérem,
Rossz verset
Ne írjanak nekem“.

Annyira jónak és versekre jellemzőnek találtuk a szedőgyerek eme rímait, hogy inkább az övét közöltük — főleg térszűke miatt.

Mi-hi. Dohányárunknak a vasárnapi munkaszünet tartama alatt való eladása a trafikosnak meg van engedve, de pipát, pipaszárat, cigarettapapírost s pláne disznóárukat sat. nem árusíthatnak.

N. K. A. H. A közlemény jelen számunkra későn érkezett. Jövőre foglalkozunk az ügyvel.

Nyilt-tér*

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítványt kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.

Székely Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig ujjalag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Báthory-utca 28. sz. alatt levő épületes beltelek eladó. Bővebb felvilágosítás a lap kiadóhivatalában.

Teljes ellátást keresek Székelyudvarhelyt, csakis keresztény uri családnál. Igényeim: külön butorozott szoba, reggeli, ebéd, vacsora, kiszolgálás Fizetség meggyezés szerint. Szives ajánlatokat e hó 26-ig a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalába (Kossuth u. 15.) kérek, a honnan azokat sziveségből közvetítik.

Kitünő fedeles udvari kocsi teljesen új állapotban eladó Dávid Gergely kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jótállás mellett. Ócska kocsikat becsérel s készít ujakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árért.

2570—904. tkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. j.-biróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a medeséri unitárius templom alap végrehajtatónak Bartalis Sándor és Dobos Dénes végrehajtást szenvedők elleni 92 K 80 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, a székelykereszturi kir. járásbiróság területén levő, a medeséri 93 sz. tkjvben fekvő A + 191. hr. sz. ingatlanra 1 K, a 691. sz. tkjvben A + 1638. hr. sz. ingatlanra 98 K, a 750. sz. tkjvben A + 1758. hr. sz. ingatlanra 8 K, az 1761. hr. sz. ingatlanra 6 K és a 726. sz. tkjvben foglalt ingatlanokból Dobos Dénes jutalékára és pedig a 780 hr. sz. ingatlanra 165, az 1242. és 1243. hr. sz. ingatlanra 174, az 1564 hr. sz. ingatlanra 44, az 1567. hr. sz. ingatlanra 52, a 3727. hr. sz. ingatlanra 69, a 3728a. hr. sz. ingatlanra 21, a 3728b. hr. sz. ingatlanra 30, a 3729. hr. sz. ingatlanra 59, a 3730l. hr. sz. ingatlanra 23, az 1510. hr. sz. ingatlanra 51, az 1511. hr. sz. ingatlanra 35 K-ban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi aug. hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor Medesér községében a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénz- nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1904. évi május 27.

VERESS, kir. albiró.

3096—904. tkvi. szám.

Félt hirdetmény.

A székelykereszturi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kis Zsigmond tabi lakós végrehajtatónak, Varga Mózes (kedői) székelykereszturi lakós végrehajtást szenvedők elleni 62 K s járuléka iránti végrehajtási ügyében 2707—904. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a sz. kereszturi 715. sz. tkjvben foglalt 2265. hr. sz. ingatlanra 16 K, a 2267 hr. sz. ingatlanra 19 K, a 2268 hr. sz. ingatlanra 16 K, a 444. sz. tkjvben foglalt 1356l. hr. sz. ingatlanra 21, 1370l. hr. sz. ingatlanra 11, az 1559l. hr. sz. ingatlanra 10, az 1592l. hr. sz. ingatlanra 16, az 1593l. hr. sz. ingatlanra 18, az 1593l. hr. sz. ingatlanra 18, az 1711 hr. sz. ingatlanra 3, az 1826 hr. sz. ingatlanra 9, az 1831l. hr. sz. ingatlanra 2, a 3007 hr. sz. ingatlanra 8, a 3396 hr. sz. ingatlanra 4, a 3397 hr. sz. ingatlanra 4, a 4089 hr. sz. ingatlanra 12, a 4091 hr. sz. ingatlanra 12, a 4525l. hr. sz. ingatlanra 26, a 4613 hr. sz. ingatlanra 12, a 4685 hr. sz. ingatlanra 11, a 4886 hr. sz. ingatlanra 1, a 4887 hr. sz. ingatlanra 3, az 5110l. sz. ingatlanra 8, az 5111l. hr. sz. ingatlanra 12, az 5663l. hr. sz. ingatlanra 22, az 5787 hr. sz. ingatlanra 13, az 5811 hr. sz. ingatlanra 8, az 5863 hr. sz. ingatlanra 4, az 5974 hr. sz. ingatlanra 11, a 6980 hr. sz. ingatlanra 6, 7135l. hr. sz. ingatlanra 12, a 3755b)2 hr. sz. ingatlanra 16, a 897 hr. sz. ingatlanra 320, a 898 hr. sz. ingatlanra 49, a 2739 hr. sz. ingatlanra 375, a 955 hr. sz. ingatlanra 29, a 956 hr. sz. ingatlanra 12 K-ban megállapított kikiáltási árban alólikt tkvi hatóság hivatali helyiségében 1904. évi szeptember 15-ik napjának délelőtt 9 órájára kitézött árverést az 1881. LX. t.-c. 167. §-a alapján Szőke László és neje Kolesár Regina végrehajtatók érdekében a 414 K tőke követelése s járuléka kielégítése végett megtartani fog.

A kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1904. június 27.

VERESS, kir. albiró.

3113—904. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Schässburger Gewerbe Spar- und Vorschussverein“ végrehajtónak, Szilágyi János végrehajtást szenvedő elleni 1000 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a kereszturi kir. járásbíró) területén levő, a székelykereszturi 476. sz. tkvben foglalt 1025. hr. sz. ingatlanra 26 esz. a 1027/1. és 1027/2. hr. sz. ingatlanra 784 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi szept. hó 20-ik napján d. e. 9 órákor alulit tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésének 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1904. június hó 27.

VERESS, kir. albiró.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Sz.-udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós

cipőkben!

Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. Fredin cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!**Essenciákat**

— csalahatlan bizonyággal — a legjobb likőrök, boraszemek, különféle szeszek és ecet készítéséhez a legkiválóbb és páratlan minőségű szőlőket. Nagy megtakarítás. — Jóságért felelősséget vállalok. Különlegességekből megbízható receptek. Árjegyzéket, utasítást ingyen és portómentesen küld: **Pollák Károly Fülöp**, essenc gyára Prága. Ügynökök felvételnek.

349—1904. vghti szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1902. évi 814/5p. számú végzése következtében Dr. Kovácsy Albert székelyudvarhelyi ügyvéd által képviselt „Közösvári kereskedelmi bank“ javára Plát János és társa h. almási lakosok ellen 27 K 25 fillér s járulékaik erejéig 1902. évi december hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 3000 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 gőzkazán és cséplőgép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1904. évi V. 213/2. sz. végzése folytán 27 K 25 fillér tőkekövetelés, ennek 1901. évi december hó 27. napjától járó 6 százaléka kamatai, 1/2%, váltó-díj és eddig összesen 95 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig H. Almáson alperesnél leendő eszközökre 1904. évi aug. 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Okland, 1904. évi július 6.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bír. végrehajtó.

Mint gyógyviz csodahatású.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borvíz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és díszműúru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítvány.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

3651—904. tkvi. szám.

Hirdetmény.

A magyar kir. igazságügyminiszter 1903. évi július 18. án 23438. I. M. 1. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Gyepes község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29. t. c. 1889. évi 38. és 1891. évi XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t. c. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogatosítottassék.

E célból a helyszíni eljárás nevezett községben 1904. évi augusztus 22-én fog kezdődni.

Ezzel fogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;
2. mindazok, kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. évi 29. t. c. 15—18 és az 1889. 38 t. c. 5—7. és 9 §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerjék el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogukat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményből is elesnek; és
3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesethen a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Okland, 1904. július 14.

MÁTHE DÉNES, kir. albiró.

AKÁCMÉZ!

Ajánlunk idei pergetett akác-mézet postán szétküldve utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Egy 5 kl. posta-doboz ára 6 K 50 fillér. Különként kimérve: 1 kiló 1 K 60 fillér. Ugyancsak 1/4, 1/2 és 1 kilós üvegekben is kapható

Márk testvérek

fűszer- és csemege-kereskedésében Székelyudvarhelyen.

Őszi trágyázáshoz**Thomas-salakliszt**

helyesen alkalmazva, minden növénynek a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál

Kalmár Vilmos

Budapest, VI., Teréz-körút 3., a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője. Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzár-ral s tartalomjelzéssel van ellátva!

Betegh Pál

könyv-, papir-, író- és rajzszerszerezésében (Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 15.) tulhalmozott raktár miatt kaphatók:

EMLEK-ALBUMOK fényképekhez és levelező-lapokhoz legolcsóbb árban.

GYERMEKEKNEK remek képes- és meséskönyvek leszállított áron.

HELYI ÉS MŰVÉSZI LEVELEZŐ-LAPOK dus választékban.

HEGEDŰK, okarinák, hegeduvonók, hurrok és más fűszerelések elsőrendű gyárakból.

KINAI DISZ- és kézi legyezők változatos kiállításban.

ÉNEK- ÉS IMAKÖNYVEK különböző valóságfelekezteti hívek számára.

IFJUSÁGI IRATOK a legjelesebb íróktól nagy választékban.

PALLAS NAGY LEXIKONA — tíz első kötete — mélyen leszállított árban.

DERZSI ÉLET-KÖNYVE, mint állandó házi-orvos. — Legbiztosabb gyógymód, mely szerint az eddig gyógyíthatatlan betegségek is házilag feltétlenül és ingyenesen gyógyíthatók. Elsőrendű orvosi véleményre az EMKE népkönyvtárai számára 100 példányt elfogadott. Bolti ára 3 K, most csak 2 korona.

A „KEGYELET OSZLOPA“. Irta Bod Károly. — Tizenegy halotti ima, kilenc temetési beszéd különböző alkalmakra. Bolti ára 2 K 20 fillér, most 1 K 60 fillér.

PÁLFI LAJOS: „Okszerű méhészet kézikönyve kérdések és feleletekben.“ — Szöveg közé nyomtatott ábrákkal; ára 1 korona.

DEMETER DÉNES: „Konfirmációi Emlék“, díszes képekkel. Az unitárius egyház Képviselő Tanácsának ajánlásával, ára fűzve 60 fillér, kötve 80 fillér.

TARCSAFALVI ALBERT: „Tört sugarak“ és „Székely hangok“. Mély érzésű versek. Megérdemlik, hogy mennél többen megismerkedjenek velük! — mondja Benedek Elek. — Bolti ár 2 K 40 fillér, most 1 korona.

FELIX: „Buddhista Káté“. Regény egy kötetben. Bolti ára 3 K, most 1 korona.

„UJ VERSEK“. Zempléni Árpád újabb költeményei. Negyedik kiadás, ára 1 K.

PÉTERFI TAMÁS tősgyökeres székely író, az újabb kor egyik kedvelt írója: „Székelyföldről“, „Fenyőváry Ibolyka“ és „Paraszt dráma“ című beszédei, regéi, góbságai és eredeti székely regényeinek leszállított ára 1—1 K.

NÉMETH SÁNDOR: „Keresztény Erkölcs tan kérdések- és feleletekben“. Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye elfogadott tankönyve, ára kötve 30 fillér.

TOLLKÉSEK a legkülönbözőbb kivitelben.

PÉNZTÁRCÁK, női finom bőr kiegészítők, pénzes erszények, dívtós óra- és nyakláncok, zsebtűkrök nagy raktára.

TÁRCANAPTÁRAK legfinomabb bőr-kötésben mesés olcsó árakban.

SZIVAR- és SZIVARKATÁRCÁK, dohány-szelencék és tárcák, bőr- és üvegüstből leszállított árak mellett, legnagyobb választékban.

A jándék könyvek legdusabb raktára!

Mélyen leszállított árak!

Mélyen leszállított árak!

